

2024-mi suliffeqarnermi inissisimaffik

Suliffeqarnermi inissisimaffimmut kisitsisitigut paasissutissat ukiumoortumik saqqummersinneqartarput.

Inuttaasunut, suliffeqarnermi pissutsinut, inunnik isumaginninnermi ikiorsiissutinut kiisalu ilinniartitaanermi kisitsisitigut paasissutissat Naatsorsueqqissaartarfimmit saqqummersinneqartarput. Kisitsisinilu paasissutissani matumani kisitsisitigut paasissutissiorfinnit taaneqartunit paasissutissat ataatsimut tapitartuunneqarput, taamaasilluni inuttaasut suliffeqarnerup iluani inissisimaffiat tamakkiisumik takussutissiarineqarluni.

Inuttaasut suliffeqarnermi inissisimaffii malillugit aamma pisortanit tunniunneqartartunik isertitaqarsimaneri malillugit qaammatikkaartumik immikkoortiterneqarput. Pineqartut tamarmik immikkoortunut aalajangersimasunut, assersuutigalungu *ilinniartunut tapisiaqarlutik suliffilinnut* imaluunniit *suliffissaaleqisunut pisortanit ikiorsiissutinik pisartagalinnut* inissisiterneqarput. Innuttaasooq qaammammi ataatsimi immikkoortuni arlalinni inissinneqarsinnaatillugu pingaarnersiuiinnermi malittarisassaqaarpoq immikkoortumut aalajangersimasumut ataatsimut inissinneqarnissaanut qulakkeerisunik.

Kisitsisitigut paasissutissat piffissami ungasinnerusumi sulisinnaasunut naatsorsuinnermi ilaatigut atorineqartarput, ilisimatusarnermilu aamma misissueqqissaarnermi atorineqartussatut piumaneqartarlutik.

Naatsorsukkani killiliineq

Innuttaasunut nalunaarsuiffimmi paasissutissat atorlugit kisitsisini naatsorsukkat killilerneqarput.

Innuttaasunut tamanut, innuttaasunut nalunaarsuiffimmi ukiup naanerani nalunaarsorsimasunut, novembarimi aamma decembarimi suliffeqarnermi inissisimaffik naatsorsuiffigineqarpoq.

Naatsorsuutinit allanit allaanerussutit

Suliffeqarnermut tunngasuni, inunnik isumaginninnermut tunngasuni aamma ilinniartitaanermut tunngasuni kisitsisitigut paasissutissanit pioreersunit naatsorsuineq annikitsunik allaanerussuteqartunik imaqaarpoq. Tamanna pingaarnersiuiinnermi malittarisassanik, nalunaarsuiffinnik tunngaviusunik toqqartuinnermik kiisalu ukiut malillugit immikkoortiterinnermik ilaatigut peqquteqarpoq. Innuttaasut pillugit paasissutissat innuttaasut amerlassusaannut, ukiut malillugit agguataarneqarnerinut, nunap sumiiffiini inissisimaffiinit i.il. innuttaasut pillugit kisitsisini paasissutissani nassaarineqarsinnaapput.

Siuliani saqqummersinneqarsimasunit allaanerussutit

Saqqummersitsinerit allat ilutigalungit suliffeqarnermut tunngasuni, inunnik isumaginninnermut tunngasuni aamma ilinniartitaanermut tunngasuni nalunaarsuiffinni annikitsunik aaqqiissuteqartoqaarpoq naatsorsuinnermi matumani ilanngunneqartunik.

Saqqummersitamilu matumani piffissami 2016-imiit 2024-mut suliffeqarnermi inissisimaffik naatsorsoqqinneqarpoq, 2025-milu saqqummersinneqarsimasunut naleqqiullugit naatsorsuutit inernerini allannguuteqartoqarpoq.

Matumani 2024-mi kisitsitsit eqqumaffigikkat

2024-mi januaarip aallaqqaataani pisortanit ikiorsiissutit aamma suliffissarsiortunut ikiorsiissut pillugit inatsit nutaaq atuutilerpoq. Inatsimmik allannguinerup kingunerisaanik kommunini inatsit nutaaq malillugu allaffissornikkut ingerlatsineq unamminartoqarpoq. Taamaattumillu 2024-mi suliffissarsiortunut ikiorsiinernut pisortaniillu ikiorsiissutinut naatsorsuinerni, pingaartumik qaammatikkaartumik inunnullu agguataarinerni, unamminartoqarluni.

Kisitsisaataasivik

Kisitsisaataasivimmi nalunaasuutininik immikkoortitikkaniik soorlu najugaq, ukiut, suaassuseq ukiorlu malillugit nammineq toqqartuilluni aalleqartorsinnaavoq. Naatsorsuutit piffissami 2016-miit 2024-mut tassani nassaarineqarsinnaapput.

Misissukkat inerner

Ataani tabelimi takutinneqarput innuttaasut novembarimi suliffeqarnermi inissisimaffiat.

Tabel 1. 2019-imiit 2024-mut novembarimi innuttaasut suliffeqarnermi inissisimaffii

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Katillugit	56.081	56.421	56.562	56.609	56.699	56.542
00 Suliffillit, annertunerusumik paasissutissaqanngitsut	26.479	26.508	27.078	27.466	27.615	27.184
01 Ilinniartut tapisiallit suliffillit	1.334	1.363	1.347	1.399	1.254	1.274
02 Ilinniartut tapisiaqanngitsut suliffillit	275	243	231	225	238	231
03 Siusinaartumik soraarnerussutisiallit suliffillit	177	150	146	163	133	120
04 Utoqqalineri soraarnerussutisiallit suliffillit	316	359	357	419	438	526
05 Ernereermeri ullormusiallit suliffillit	407	370	317	308	245	213
10 Suliffissarsiortunut ikiorsiissummik pisartut suliffillit	363	293	279	273	208	454
11 Pisortanit ikiorsiissutinik pisartut suliffillit	364	294	298	227	166	69
12 Suliffillit, majoriaq	144	99	83	89	83	109
20 Suliffissaaleqisut, suliffissarsiortunut ikiorsiissummik pisartut	66	89	66	39	80	833
21 Suliffissaaleqisut, pisortanit ikiorsiissutinik pisartut	768	797	703	576	576	50
23 Suliffissaaleqisut, ikiorsiissutinik pisartagaqanngitsut	291	317	233	180	223	179
30 Ilinniartut tapisiallit	1.492	1.725	1.628	1.465	1.476	1.402
31 Ilinniartut tapisiaqanngitsut	148	157	174	168	149	143
32 Majoriami ilinniartut, ikaarsaariarneq	406	439	393	363	391	373
40 Suliffissarsiortunut ikiorsiissut	51	46	29	40	40	123
41 Pisortanit ikiorsiissutit	493	453	417	384	380	422
50 Siusinaartumik soraarnerussutisiallit	2.185	2.223	2.427	2.308	2.321	2.362
60 Utoqqalineri soraarnerussutisiallit	3.449	3.522	3.351	3.381	3.504	3.618
70 Meeqqat inuusuttuaqqallu 15-it angullugit ukiullit	12.460	12.514	12.400	12.371	12.276	12.179
90 Sulisinnaasunut ilaanngitsut allat	4.413	4.460	4.605	4.765	4.903	4.678

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SONAT1>

Kisitsisaataasivimmi suliffeqarnermi inissisimaffimmut tunngasut paasissutissat sukumiinerusut aaneqarsinnaapput.

Suiaassutsit malillugit: <https://bank.stat.gl/SONATI1>

Najugaqarfiit malillugit: <https://bank.stat.gl/SONATI2>

Ilinniakkat qaffasissussaat malillugit: <https://bank.stat.gl/SONATI4>

Ukiut malillugit: <https://bank.stat.gl/SONATI5>

Periaaseq

Suliffiit suliaqarfiusut pillugit kisitsisitigut paasissutissiornermut atortussanik nalunaarsuutiliortoqartariaqarsimavoq, qaammatit tamaasa inuit ukiup naanerani inuit nalunaarsorsimaffianni nalunaarsimasut pillugit paasissutissanik imaqartumik.

Innuttaasut

Innuttaasut misissuiffigineqartut innuttaasut allattorsimaffiannut ilaapput.

Novembarimi decembarimilu, inuit ukiup naanerani innuttaasut allattorsimaffiannut nalunaarutigineqarsimasut naapertorlugit suliaqarfiinut suliffigisaanut naatsorsorneqartarput. Qaammatip novembarip toqqarneqarneranut pissutaavoq, decembarimi sulisut nalunaarsuutaannut qaammatit siuliini iluarsiissutit ilanngunneqarsinnaasarnat. Decembarimi Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut nalunaarutigineqartartut ass. feriarnissamut aningaasarsianik immikkullu akissarsianik ilaqartarput, taakkulu aningaasarsianit immikkoortikkuminaattarput.

Kisitsisitigut paasissutissani ukiup naanerani ukioqqortussuseq atorineqartarpoq. Utoqqalilluni soraarnerussutisiaqalernissamut imaluunniit suliffeqanngikkallarnermut ikiorsiissutisinissamut ukioqqortussusissaq qaammammi pineqartumi angusimasariaqarpoq

Qaffasinnerpaaq ilinniarsimasaq (ilinniarsimassuseq) ima agguataarneqarpoq: meeqqat atuarfiat, ilinniarnertuunngorniarneq, inuussutissarsiornermik ilinniarneq aamma ingerlaqqiffiusumik ilinniarneq. Inuit ICED-niveau 4-imut inissinneqarsimasut (angusanik qaffassaasimasut) qaffasinnerpaamik ilinniarnertuunngorniarnarfiimmi ilinniarsimasutut ilanngunneqartarput.

Immikkoortitaarinerit

Innuttaasut immikkoortunut ataani allassimasunut immikkoortiterneqarput:

Takussutissiaq 1. Sulisut suliaqarfinni, immikkoortiterneri

Suussusaat	Immikkoortut pingaernerit	Immikkoortiterneri
0	Suliffillit	Suliffillit annertunerusumik paasissutissaqanngitsut
1		Ilinniartut tapisiallit suliffillit
2		Ilinniartut tapisiaqanngitsut suliffillit
3		Siusinaartumik soraarnerussutisiallit suliffillit
4		Utoqqalinermi soraarnerussutisiallit suliffillit
5		Ernereernermi ullormusiallit suliffillit
10		Suliffillit, pisortanit ikiorsiissummik pisartut
11		Suliffillit, pisortanit ikiorsiissutinik pisartagallit
12		Suliffillit, majoriaq
20	Suliffissaaleqisut	Suliffissaaleqisut, suliffissarsiortutut ikiorsiissummik pisartut
21		Suliffissaaleqisut, pisortanit ikiorsiissutinik pisartagallit
23		Suliffissaaleqisut, ikiorsiissutinik pisartagaqanngitsut
30	Sulisinnaasunut ilaanngikkallartut	Ilinniartut tapisiallit
31		Ilinniartut tapisiaqanngitsut
32		Majoriami ilinniartut, ikaarsaartut
40		Suliffissarsiortutut ikiorsiissut
41		Pisortanit ikiorsiissutit
50	Soraarnerussutisiallit	Siusinaartumik soraarnerussutisiallit
60		Utoqqalinermi soraarnerussutisiallit
70	Sulisinnaasunut ilaanngitsut allat	Meeqqat inuusuttuaqqallu 15-it angullugit ukiullit
90		Sulisinnaasunut ilaanngitsut allat

Pingaarnersiunerimi atorneqartut tassaapput:

1. Suliffillit, ernereernerup kingorna sulinngiffeqartut

Tassunga ilaapput suliffeqarfinnit aningaasarsitinneqartartut aamma namminersortut.

Meerartaarnerup kingorna kommunimit ullormusisartut sulisutut naatsorsuutigineqartarput. Immikkoortoq 5-imut inissinneqartarput inuit qaammammi pineqartumi kommunimit meerartaarnermik ullormusianik pisimasut akunnernik 20-t amerlanerusimappata. Ernereernermi aningaasaateqarfiup piffissami pineqartumi atuutilerpera pissutaalluni meerartaarnermi ullormusianik pisartagaqartut ikilipput.

2. Suliffissaaleqisut

Tassunga ilaapput inuit kommuninut suliffissarsiortutut nalunaarsimasut qaammammilu pineqartumi sulisimanngitsut.

Suliffissaaleqisuusinnaapput taamaallaat inuit utoqqalilluni suliunnaarnerisiaqalernissamut inuuttut.

3. Pisortanit soraarnerussutisianik pisartagallit (siusinaarluni soraarnerussutisiat aamma utoqqalinermi soraarnerussutisiat)

Tassunga ilaapput inuit tunngaviusumik soraarnerussutisianik pisartagallit.

Qaammammi utoqqalilluni qaammammusiaqalernissamik ukioqalerfimmi utoqqalilluni suliunnaarnermusianik pisartagaqalertoqarsinnaavoq. 2017 januaarip aallaqqaataa aallarnerfigalugu utoqqalinermi soraarnerussutisiaqalersinnaaneq 65-iniit 66-inut qaffanneqarpoq, 2021-imilu januaarip aallaqqaataani 66-iniit 67-inut qaffanneqarpoq. Utoqqalilluni

soraarnerussutisiat allanngortinneqarnerini immikkut isumaqatigiissuteqartoqarpoq, tassa suli utoqqalilluni soraarnerussutisinissamut anngutinngitsut soraarnerussutisianik pinissaminnut periarfissinneqarmata. Uani kisitsisitigut paasissutissani isumaqatigiissut malillugu inuukkaluarlutik utoqqalillutik soraarnerussutisiallit siusinaarlutik soraarnerussutisialittut nalunaarsorneqarput.

4. Suliffissarsiortunut ikiorsiissut imaluunniit pisortanit ikiorsiissutit

Inuit ukiumi pineqartumi 500 kr.-it sinnerlugit pisortanit ikiorsiissutininik pisimasut imaluunniit inuit 1.000 kr.-it sinnerlugit suliffissarsiortunut ikiorsiissummik pisimasut tassunga ilanngunneqarput. Suliffissarsiortunut ikiorsiissut qaammammi ataatsimi 500 kr.-inik minnerpaaffissalerneqarnikuupput, isumaqatigiissutit allanngortinneqaneranni kingumoortumik annikitsuaqqanik aningaasanik tunniussisarneq piumanagu. Qaammammi pineqartumi inuk ataaseq suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutininik pisimappat aamma pisortanit ikiorsiissutininik pisimappat, aningaasanik pissarsiffiginerpaaffigisimasaanut ilanngunneqartarpoq.

2024-mi januaarip aallaqqaataani suliffissarsiortunut ikiorsiissut pillugu inatsit nutaaq atuutilerpoq. Suliffissarsiortunut ikiorsiissut suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutaasimasunut taarsiissutaavoq. Saqqummersitami matumani kisitsisaataasivimmilu tabelini piffissami 2016-imiit 2023-mut suliffissarsiortunut ikiorsiissummik taaneqartuni suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit aamma pineqarput.

Ukioqqartussuseq tassani apeqqutaatinneqarpoq. Pisortanit ikiorsiissutininik pisartagallit appasinnerpaamik 16-inik ukioqassapput, suliffeqanngikkallarnermik ikiorsiissutininik pisartagallit appasinnerpaamik 18-inik ukioqartut. Ukioqqortussusissamit ukiukinneralutik pissarsisimasut peerneqarput taamatuttaaq utoqqalilluni soraarnerussutisinissamut inuuttut peerneqarlutik.

5. Ilinniartut

Qaammatip pineqartup naanerani ilinniarnertuunngorniarfinni, inuussutissarsiornermut ilinniartut imaluunniit taakkunanik qaffasinnerusumik ilinniartut (ISCED-niveau 3 qaffasinnerusorluunniit) ilinniartut. Ilinniagaqartunut aamma ilanngunneqartarput efterskolertut.

Efterskolit aggstimi allartittarput. Efterskolimi atuortoq ukiup naanerani atuarsimannikkaangat aggstimiit oktobarimut efterskolimi atuortuusimanissaa ilimagineqartarpoq. Efterskolimi atuortoq ukiup naanerani atuarsimagaanga, kisianni naammassinnissimanani, aggstimiit marsimut atuortuusimanissaa ilimagineqartarpoq. Efterskolini atuortut ilinniagaqarnermusiaqarneq ajorput.

Inuussutissarsiornermut ilinniartut ilinniartut amerlanerpaat suliffinni misiliinermi ilinniagaqarnermusinatik aningaasarsisarput. Ilinniartut suliffimmik misiliisut sulisutut naatsorsuutigineqartarput. Sulisitsisut lærlinginut atugassaminnik pisortanit tapiissutininik (ilinniartunut tapit) pigajuttarput. Ilinniartut ilinniartunut tapinik pisartut ilinniagaqarnermusisartunut ilanngunneqarput.

6. Majoriami atuartut ikaarsaartut

Majoriami atuartut atuagarsorlutik pikkorissartarput ilinniagaqarnermusiaqartarlutillu. Ikaarsaartut, tassa ilinniaqqinniarlutik ilinniakkaminnik qaffassaasut, pingaartumik TNI-flex-imi atuartut ilanngunneqartarput, taakku inuussutissarsiornermik ilinniarfiginiakkaminnut isernissaminnut amigaateqarnertik pillugu ilinniakkaminnik qaffassaasarput.

7. Meeqqat inuusuttuaqqallu 15-it angullugit ukiullit

Immikkut isigineqarput 15-it angullugit ukiullit.

8. Sulisinnaasunut ilaanngitsut allat

Sinneruttut tassaapput paasissutissat tunngavigalugit suliffillit akornannut inissinneqarsinnaanngitsut.

Novembarimi suliaqarfimmi suliffik pillugu naatsorsuutini, inuit ilaat novembarimi decembarimilu Kalaallit Nunaannut nuunnikuusimasinnaapput.

Ilisarnaatinut nassuiaatit:

...Paasissutissat pigineqanngillat

.. Paasissutissat nalunaarsussallugit qularnarpallaarput mianersuussassaallutilluunniit

. Kisitsisit pissusia tunngavigalugu saqqummersinnaanngilaq

0 Uuttuutigineqartup affaanit minneruvoq

- Soqanngilaq

* Kisitsisaagallartoq missiliugarluunniit

Saaffissaq

Anders Blaabjerg

E-mail: abla@stat.gl

Isumaginnermut tunngasut

Naatsorsueqqissaartarfik

Postboks 1025 · 3900 Nuuk

Oqar.: +299 34 57 70

www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

